

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEIDEN GEZIN

BISNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering over de transitie van de personen met een handicap die zorg en ondersteuning krijgen in het buitenland en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders, wat betreft de besteding van het budget in het buitenland

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de transitie van personen met een handicap die zorg en ondersteuning genieten in het buitenland en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders voor wat betreft de besteding van het budget in het buitenland;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 7 februari 2019.

1. AANLEIDING EN INHOUD

1.1. Aanleiding

Het Koninklijk Besluit van 1 oktober 1970 betreffende het ten laste nemen door het Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten van de kosten van opname, onderhoud, behandeling en opvoeding van sommige in het buitenland geplaatste gehandicapten dat nog steeds van kracht is voorziet in een regeling die het mogelijk maakt dat het VAPH in individuele situaties de kosten op zich neemt van een verblijf in een voorziening in het buitenland.

Buitenland werd in deze context geïnterpreteerd als andere landen dan België. Aangezien het VAPH een samenwerkingsovereenkomst over de toegang tot voorzieningen had afgesloten met AVICQ, valt ook de Duitstalige gemeenschap onder de hier bedoelde regeling.

Het voormelde KB voorziet dat "de gehandicapten die, wegens medische, sociale of familiale redenen in buitenlandse inrichtingen of tehuizen dienen geplaatst, kunnen genieten van de tegemoetkoming uit het Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten, op voorwaarde dat de inrichting of het tehuis erkend is.". Alhoewel het KB spreekt over plaatsing in een inrichting of tehuis ging het VAPH er vanuit dat de regeling van toepassing was op alle voorzieningen ook voorzieningen die ambulante begeleiding gaven.

Positieve beoordelingselementen (operationalisering van de criteria, vermeld in het Koninklijk Besluit) bij een aanvraag voor een "tenlasteneming in het buitenland zijn dat het geëigende aanbod niet aanwezig is in Vlaanderen of dat de afstand overdreven groot is naar een gelijkaardige voorziening in Vlaanderen.

Momenteel is er nog steeds een kleine groep van een 30-tal personen met een handicap voor wie het VAPH de ondersteuning die in het buitenland wordt geboden, subsidieert met toepassing van het voormelde KB.

Het lijkt aangewezen om deze ondersteuning te vertalen naar een PVB. Daarnaast moet worden bekeken of deze regeling of een gelijkaardige regeling al dan niet behouden moet worden in een context van persoonsvolgende financiering.

Luidens het besluit van 24 juni 2016 over de besteding van het persoonsvolgend budget kan het budget ingezet bij een aanbieder van zorg die vergund is door het agentschap. Men kan er terecht voor alle mogelijke ondersteuningsfuncties (woonondersteuning, dagondersteuning en individuele ondersteuning).

Daarnaast kan het budget worden ingezet bij tal van andere aanbieders van zorg (natuurlijke personen of rechtspersonen) die niet vergund zijn door het agentschap.

Abstractie makend van de inzet van het persoonsvolgend budget bij organisaties en diensten die door andere overheden van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zijn erkend, de ouderinitiatieven, de groene zorginitiatieven en de bijstandsorganisaties kan het persoonsvolgend budget bij deze zorgaanbieders alleen worden ingezet voor ondersteuning die wordt geboden in een één-op-één relatie met de persoon met een handicap of aan verschillende personen met een handicap die op hetzelfde adres wonen en tot hetzelfde gezin behoren. Het kan hier per definitie alleen gaan om individuele ondersteuningsfuncties en niet om woon- en dagondersteuning. Uit de omschrijving van woon- en dagondersteuning moet afgeleid worden dat het om collectief georganiseerde zorg en ondersteuning gaat.

De regeling over de vergunning van aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap is opgevat als een vergunningsplicht. Wie niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wil bieden in Vlaanderen en hiervoor personeel tewerkstelt moet hiervoor in principe vergund worden door het VAPH. Gelet op de territoriale bevoegdheid van de gemeenschappen kan deze vergunningsplicht alleen gelden voor de zorgaanbieders die op het Vlaamse grondgebied zorg en ondersteuning aanbieden en in Brussel voor de "unicommunautaire instellingen" dit zijn instellingen die "wegens hun activiteiten" of "wegens hun organisatie", beschouwd moeten worden als uitsluitend behorend tot de Vlaamse Gemeenschap. De vergunningsregeling voorziet niet dat iedereen die aan de voorwaarden voldoet een vergunning kan vragen en krijgen. Een buitenlandse voorziening die ondersteuning biedt in het buitenland kan bijgevolg niet worden vergund. Het is bijgevolg niet mogelijk dag- en woonondersteuning in te kopen bij een buitenlandse voorziening aangezien men deze ondersteuningsfuncties alleen kan inkopen bij een vergunde zorgaanbieder.

Besteding in cash door middel van individuele overeenkomsten (individuele één-op-één begeleiding) met een persoon die in het buitenland woont, of een organisatie die in het buitenland gevestigd is, is geen probleem, evenmin als zich laten ondersteunen op basis van een individuele overeenkomst door een aanbieder van zorg en ondersteuning in het buitenland terwijl men tijdelijk in het buitenland verblijft.

Willen we de mogelijkheid van ondersteuning in het buitenland toch blijven continueren, dan moeten we voorzien dat een persoonsvolgend budget als cashbudget kan ingezet worden in een buitenlandse voorziening. Met voorliggend ontwerpbesluit wordt het mogelijk gemaakt dat het persoonsvolgend budget onder bepaalde voorwaarden kan worden ingezet voor alle ondersteuningsfuncties bij een zorgaanbieder in het buitenland. Het voornaamste gevolg van deze bijkomende mogelijkheid bestaat erin dat men voor dag- en woonondersteuning naar een voorziening gelegen in het buitenland kan gaan en de daar geboden ondersteuning kan betalen met een persoonsvolgend budget.

Anderzijds werden alle personen met een handicap die op 31 december 2016 ten laste van het VAPH ondersteund werden door een voorziening voor personen met een handicap met ingang van 1 januari 2017 omgeschakeld naar persoonsvolgende financiering. Er werd hen een persoonsvolgend budget toegekend dat hen moet toelaten de zorg en ondersteuning die ze genoten bij de voorziening te continueren.

De ondersteuning die personen met een handicap genieten bij een buitenlandse voorziening wordt nog steeds gesubsidieerd met toepassing van het voormelde koninklijk besluit.

Deze personen werden nog niet omgeschakeld naar persoonsvolgende financiering.

Met voorliggend ontwerpbesluit wordt ook deze groep van personen omgeschakeld naar persoonsvolgende financiering.

1.3. Besteding van het persoonsvolgend budget in het buitenland

Zoals hierboven reeds uiteengezet zijn er geen juridische beperkingen voor de inzet van het persoonsvolgend budget voor de inkoop van individuele ondersteuningsfuncties in het buitenland of bij een buitenlandse dienstverlener.

Het inkopen van woon- en dagondersteuning in het buitenland bij een buitenlandse voorziening is wel problematisch.

In het kader van dit ontwerpbesluit wordt het buitenland begrepen als buiten het Belgische grondgebied. Een samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Wallonië maakt het mogelijk dat inwoners van de ene regio toegang krijgen tot voorzieningen van de andere regio waarbij de andere regio de kosten van de ondersteuning betaalt. Er bestaat nog geen samenwerkingsakkoord over de toegang tot voorzieningen in het Duitse taalgebied. Er kan onderzocht worden of een samenwerkingsovereenkomst met het Duitse taalgebied wenselijk is.

In deze context dient er herinnerd te worden aan de decretale verblijfsvoorwaarde. Artikel 21 van het decreet van 7 mei 2004 stelt het volgende: "Om ondersteuning te kunnen krijgen, heeft de persoon met een handicap of met een vermoeden van handicap hetzij zijn woonplaats in het Nederlandse taalgebied, hetzij zijn woonplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad."

Als een persoon met een handicap naar het buitenland verhuist en niet meer gedomicilieerd is in Vlaanderen of Brussel verliest hij het recht op ondersteuning van het VAPH.

Het zijn bijgevolg voornamelijk personen met een handicap die in de grensstreek wonen die vroegen om op kosten van het VAPH naar een buitenlandse voorziening te gaan voor de nodige ondersteuning. Daarnaast zijn er ook personen die bijvoorbeeld omwille van studie (periode gedurende dewelke men gedomicilieerd blijft in België) tijdelijk in het buitenland verblijven die daar door een buitenlandse voorziening ten laste van het VAPH worden ondersteund.

We willen de bestaande mogelijkheden continueren.

Met voorliggend ontwerpbesluit wordt daarom voorzien dat het persoonsvolgend budget onder bepaalde voorwaarden kan worden ingezet bij een voorziening in het buitenland voor zorg en ondersteuning die in het buitenland wordt verleend ongeacht de benodigde ondersteuningsfuncties dus met inbegrip van dag- en woonondersteuning.

De op vandaag gehanteerde voorwaarden in het bijzonder dat de afstand overdreven groot is naar een gelijkaardige voorziening in Vlaanderen of dat de nodige ondersteuning niet kan gevonden worden in Vlaanderen zijn moeilijk te concretiseren in een context van persoonsvolgende financiering en worden daarom niet weerhouden.

De voorwaarde dat de buitenlandse voorziening erkend, vergund of gemachtigd moet zijn door de bevoegde buitenlandse overheid om ondersteuning te bieden aan personen met een handicap blijft wel behouden. Dit moet worden aangetoond door voorlegging van een attest van de bevoegde overheid.

De inzet van het persoonsvolgend budget kan worden opgevolgd en als dit nodig zou blijken bijvoorbeeld als vastgesteld wordt dat personen met een handicap met behoud van hun domicilie in België toch permanent in het buitenland verblijven, kunnen er bijkomende voorwaarden worden geformuleerd.

De persoon met een handicap die zijn persoonsvolgend budget wil inzetten voor woon- en dagondersteuning eventueel samen met individuele ondersteuning in het buitenland moet een overeenkomst hierover aangaan met de voorziening die de ondersteuning zal bieden. De relevante gegevens over deze overeenkomst moeten aan het VAPH worden meegedeeld. Daarnaast moet het voormelde attest aan het VAPH worden bezorgd. Zoals van toepassing voor alle overeenkomsten in het kader van de besteding van het persoonsvolgend budget kan slechts om terugbetaling van de kosten verbonden aan deze overeenkomst worden gevraagd als het VAPH de overeenkomst heeft goedgekeurd.

1.4. De transitie van personen met een handicap die ten laste van het VAPH ondersteund worden in het buitenland

Voor de personen met een handicap die ten laste van het VAPH ondersteund worden in het buitenland zal de genoten ondersteuning vertaald worden naar een aantal zorggebonden punten.

Het VAPH gaat hierbij uit van het bedrag dat zij voor een persoon met een handicap heeft gesubsidieerd voor de ondersteuning die werd geboden in het jaar 2017.

Dit bedrag wordt gedeeld door 1,1194. Het budget dat uit de vertaling resulteert zal worden ingezet als een cashbudget. Volgens de algemeen geldende regels genereert de inzet als cashbudget 11,94% extra middelen. Deze extra middelen worden dus eerst afgetrokken. Het resterende bedrag wordt via de omslagsleutel personeelspunten/euro's vertaald naar zorggebonden personeelspunten.

Het bekomen aantal zorggebonden punten wordt aan de betrokken persoon ter beschikking gesteld. Deze zorggebonden punten kunnen alleen maar worden ingezet bij de zorgaanbieder die de ondersteuning in het buitenland biedt. De persoon moet een overeenkomst sluiten met de zorgaanbieder en gegevens over deze overeenkomst meedelen aan het VAPH.

Als de persoon met een handicap zorg en ondersteuning wil inkopen bij een andere zorgaanbieder of als hij wil dat de geboden ondersteuning wordt gewijzigd, dan moet hij een aanvraag tot herziening van de toegekende zorggebonden punten indienen bij het VAPH conform de reguliere herzieningsprocedure.

Als hij geen aanvraag tot herziening heeft ingediend binnen het jaar nadat hij is overgestapt naar een andere voorziening of nadat de ondersteuning werd gewijzigd, vervalt de

beslissing waarbij een persoonsvolgend budget werd toegekend op basis van de in het buitenland geboden ondersteuning.

Als een aanvraag tot herziening werd ingediend voor het verstrijken van een termijn van 1 jaar vervalt de beslissing waarbij een persoonsvolgend budget werd toegekend op basis van de in het buitenland geboden ondersteuning als de herzieningsprocedure is afgerond.

Met het oog op het vaststellen van de budgethoogte die na de aanvraag tot herziening wordt ter beschikking gesteld, wordt vooreerst de oorspronkelijke ondersteuning die in het buitenland werd geboden conform de methode die in het kader van de transitie van gebruikers van zorg in natura werd gebruikt om het voorlopig individueel aantal zorggebonden punten te bepalen, vertaald in zorggebonden punten (het Vlaams budget). Om dit te kunnen doen wordt aan de buitenlandse voorziening gevraagd om de geboden ondersteuning te vertalen in ondersteuningsfuncties en frequenties. Voor wat betreft de zorgzwaarte worden B- en P- waarden die resulteren uit objectivering van de zorg aan nood en ondersteuning in het kader van de aanvraagprocedure gebruikt.

Als het budget na herziening hoger is dan het Vlaams budget dan wordt het Vlaams budget ter beschikking gesteld.

Als het Vlaams Budget hoger is dan het budget na herziening wordt het budget na herziening ter beschikking gesteld.

2. ARTIKELSGEWIJZE

Hoofdstuk 1. Transitie naar persoonsvolgende financiering van personen met een handicap die ondersteund worden in het buitenland

Artikel 1 definieert een aantal begrippen die in dit hoofdstuk worden gebruikt.

Artikel 2 bepaalt op welke wijze de ondersteuning die in buitenland wordt geboden en die door het VAPH op datum van inwerkingtreding van dit besluit wordt gesubsidieerd, vertaald wordt naar een persoonsvolgend budget dat uitsluitend kan ingezet worden bij de zorgaanbieder die de ondersteuning biedt.

Artikel 3 De beslissing over de subsidiëring van de ondersteuning in het buitenland vervalt op de datum van de terbeschikkingstelling van het persoonsvolgend budget.

Er moet een overeenkomst afgesloten worden met de zorgaanbieder en het VAPH moet op de hoogte gebracht worden van deze overeenkomst.

Artikel 4 De persoon met een handicap kan over het vastgestelde persoonsvolgend budget blijven beschikken zolang hij bij dezelfde zorgaanbieder blijft en zijn ondersteuning niet wijzigt. Als hij naar een andere zorgaanbieder gaat of zijn ondersteuning wijzigt kan hij nog gedurende een bepaalde periode gebruik maken van het oorspronkelijke budget. Als hij binnen het jaar een aanvraag tot herziening heeft ingediend kan hij het budget gebruiken tot het VAPH een beslissing heeft genomen over toewijzing en terbeschikkingstelling in het kader van de aanvraag tot herziening. Als hij binnen het jaar geen aanvraag tot herziening indient dan vervalt het budget bij afloop van de periode van 1 jaar.

Als een herziening wordt gevraagd, wordt het oorspronkelijk vastgesteld budget herrekend naar zogenaamd Vlaamse waarden. De zorgaanbieder moet de aangeboden zorg vertalen in ondersteuningsfuncties en frequenties. Op basis van deze gegevens en de B- en P-waarden die resulteren uit de objectivering van de nood aan zorg en ondersteuning in het kader van de aanvraag tot herziening worden een aantal zorggebonden punten vastgesteld op dezelfde wijze als deze waarop het voorlopig individueel aantal zorggebonden punten zijn vastgesteld voor de gebruikers van zorg in natura bij Vlaamse voorzieningen.

Als het budget resulterend uit de aanvraag tot herziening hoger is dan het budget naar Vlaamse normen wordt dit laatste budget ter beschikking gesteld. Als het budget naar Vlaamse waarden hoger is dan het budget resulterend uit de aanvraag tot herziening wordt het budget resulterend uit de aanvraag tot herziening ter beschikking gesteld.

Artikel 5 regelt de situatie waarbij een persoon met handicap die een persoonsvolgend budget heeft als gevolg van het feit dat hij ten laste van het VAPH ondersteuning genoot in het buitenland tevens in aanmerking komt voor de terbeschikkingstelling van een budget dat is toegewezen als vertaling van een actieve zorgvraag. Er wordt voorgesteld om in deze situatie de betrokken persoon te laten kiezen met welk budget hij verder wil. Deze keuze brengt met zich dat de aanspraak op het andere budget vervalt.

Artikel 6 voegt een punt 5° toe aan artikel 7 van het besluit van 24 juni 2016 over de besteding van het persoonsvolgend budget zodat het mogelijk wordt om het persoonsvolgend budget in te zetten voor ondersteuning die in het buitenland wordt aangeboden door een zorgaanbieder die door de bevoegde overheid is erkend, vergund of gemachtigd, in het bijzonder voor dag- en woonondersteuning die in het buitenland wordt aangeboden.

Artikel 7 Als een overeenkomst over woon- en dagondersteuning in het buitenland wordt afgesloten moet een attest van de bevoegde overheid aan het VAPH bezorgd worden waaruit blijkt dat de zorgaanbieder erkend, vergund of gemachtigd is om ondersteuning te bieden aan personen met een handicap.

Artikel 8 Het Koninklijk besluit van 1 oktober 1970 betreffende het ten laste nemen door het Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten van de kosten van opname, onderhoud, behandeling, en opvoeding van sommige in het buitenland geplaatste gehandicapten wordt opgeheven voor meerderjarige personen met een handicap doch moet in werking blijven opdat het voor minderjarige personen met een handicap mogelijk zou blijven om ten laste van het VAPH ondersteund te worden in het buitenland.

Artikel 9 behoeft geen commentaar.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

1. Inzet van het persoonsvolgend budget in het buitenland

Met voorliggend ontwerp wordt het mogelijk gemaakt dat het persoonsvolgend budget voor woon- en dagondersteuning kan ingezet worden in het buitenland. Deze bepaling heeft geen budgettaire weerslag.

2. Transitie van de personen die in het buitenland worden ondersteund

De vertaling van de ondersteuning die in het buitenland wordt geboden en door het VAPH wordt gesubsidieerd gaat uit van de subsidiebedragen die door het VAPH in 2017 werden betaald. Deze bedragen worden met aftrek van een deel voor beheerskosten vertaald naar een persoonsvolgend budget. Dit persoonsvolgend budget kan alleen als een cashbudget worden ingezet bij de buitenlandse zorgaanbieder. Deze transitie gebeurt bijgevolg budgetneutraal.

De inspectie van financiën bracht een positief advies uit op 7 februari 2019. Er is geen begrotingsakkoord vereist.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerpbesluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr 2019/41 van 29 januari 2019.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de transitie van de personen met een handicap die zorg en ondersteuning genieten in het buitenland en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders voor wat betreft de besteding van het budget in het buitenland;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering, vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Jo VANDEURZEN